

РЕШЕНИЕ

№
17031

гр. София, 04.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в публично заседание на 23.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разгледа дело номер **2156** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) вр. чл.145 – чл.178 АПК.

Образувано е по жалба на Г. С. Б., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Т. Ч. съдебен адрес [населено място], ул. „А. № № 29, ет.6 , тел. 0888 788 847, срещу Решение №1040-21-48/15.01.2026г., издадено от Директора на ТП на НОИ - С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН] от 15.10.2025г. на Ръководителя за изплащане на обезщетенията и помощите.

В жалбата се иска отмяна на оспореното решение като незаконосъобразно, като издадено при неправилно приложение на материалния закон, при съществено нарушение на административнопроизводствените правила в противоречие с целта на закона, както и при непълнота и формализъм в мотивите. Счита се, че е налице нарушение по чл. 59, ал. 2 АПК поради което е предпоставка за отмяна на обжалвания административен акт. В решението си административният орган механично се позовавал на „лимита 60 дни“ без да анализира конкретните медицински факти и тежестта на случая (, да обсъди доказателствата по преписката по същество, да изложи годни мотиви защо при конкретната фактическа обстановка отказът е законосъобразен именно спрямо целта на осигуряването и социалната закрила. Така решението не съдържа мотиви, които да позволят реална проверка по материална законосъобразност, а представляват шаблонно потвърждение на първоначалното разпореждане. Счита се, че е налице неизяснена фактическа обстановка и необсъждане на относими доказателства, което представлява нарушение на чл. 35 АПК. В случая медицинската документация била обемна и релевантна към необходимостта от непрекъсната родителска грижа и придружаване, но в обжалваното решение

липсва реална преценка на тези факти и тяхното значение за спора в настоящото производство. Счита се още, че е налице неправилно приложение на материалния закон и противоречие с целта на социалното осигуряване (чл. 45 КСО) - чл. 146, т. 4 и т. 5 АПК. НОИ и представителите им третира чл. 45, ал. 1, т. 2 КСО изцяло механично, без да съобразят социалната функция на обезщетението, изразяваща се в това да обезпечи родителя, когато обективно възниква необходимост от грижи за болно дете, вида и тежестта на увреждането. Искане се отмяна на оспореното решение. В заключение се счита, че принципът относно най-добрия интерес на детето следва да бъде приложен по настоящото производство приоритетно, а административният орган е длъжен да съобразява и възможно най-добрия интерес на детето като основополагащ при всички действия, които го засягат пряко или косвено. В случая решението игнорира напълно това и казусът се свежда до чисто „календарно“ броење, без оценка на конкретния риск и нужди на детето.

В с. з. жалбоподателят – Г. С. Б., редовно и своевременно призована чрез адвокат Т. Ч., не се явява, не се представлява.

Ответникът – Директор на ТП на НОИ – С. – град, редовно и своевременно призован, за него се явява юрисконсулт Д. П., редовно упълномощена, която оспорва жалбата като неоснователна. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Представя подробни писмени бележки. В същите посочва, че съгласно чл. 45, ал. 1, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), парично обезщетение при условията и в размера на паричното обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване се изплаща за гледане или належащо придружаване за медицински преглед, изследване или лечение в страната или чужбина на болно дете до 18-годишна възраст - до 60 календарни дни през една календарна година общо за всички осигурени членове на семейството; в този срок не се включва времето за гледане на дете по т. 3 - 5 (при карантина; за гледане на болно дете до 3-годишна възраст, настанено в заведение за болнична помощ заедно с осигурения; за гледане на здраво дете до 12-годишна възраст, върнато от детско заведение или училище при карантина). Цитираната разпоредба е императивна, като законодателят ясно и лимитативно е регламентирал изключенията от общото правило, което изключва разширителното ѝ тълкуване. В този смисъл, претенциите, че административният орган не е съобразил конкретния случай, са неоснователни, тъй като последният не попада в хипотезите на т. 3 - 5. Юрисконсултът намира за неоснователни и претенциите, че не е изяснена фактичката обстановка по случая с оглед наличната медицинска документация. Същата не е от компетентността на административния орган, който е длъжен да прецени единствено продължителността на болничния лист, която се определя от компетентните органи на медицинската експертиза. В този смисъл, законодателят прави разлика между правото на отпуск за гледане на дете до 18-годишна възраст и правото на парично обезщетение по КСО за този период - последното се ограничава до период от 60 календарни дни отпуск за година. Акцентира на безспорните факти, че Г. С. Б. е представила болнични листове с посочена в тях причина: гледане на дете до 18-годишна възраст, както следва: болничен лист № Е. за периода от 17.01.2025 г. до 24.01.2025 г. с диагноза „остра инфекция на горните дихателни пътища“ и посочени в същия 08 календарни дни отпуск; болничен лист № Е. за периода от 13.08.2025 г. до 13.10.2025 г. с диагноза „друго неуточнено анормално дишане“ с посочени в същия 62 календарни дни отпуск. И в двата болнични листове причината за временната неработоспособност е с код 26 - „придружаване и гледане на дете до 18-годишна възраст“, поради което общата продължителност на отпуска на жалбоподателката за гледане на дете до 18-годишна възраст за 2025 г. е общо 70 календарни дни. По силата на цитирания чл. 45, ал. 1, т. 2 от КСО, лицето има право на парично обезщетение не за целия определен от органите на медицинската експертиза период от 70 дни, а

само за 60 календарни дни, т. е. - до 03.10.2025 г. (10 дни по- малко от определените с втория болничен лист). С други думи - Г. С. Б. има право на ПОВН по втория си болничен лист до 03.10.2025 г., когато за календарната 2025 г. изтичат 60-те дни по чл. 45, ал. 1, т. 2 от КСО. Тъй като по силата на 40, ал. 1 от КСО паричното обезщетение за временна неработоспособност се изплаща вместо възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност, съответното парично обезщетение - ПОВН, е само за работните дни в календарно определения от медицинската експертиза период. Съгласно справките за изплатени ПОВН, в случая са изплатени: по първия болничен лист на жалбоподателката, с ведомост от 03.02.2025 г. е изплатено ПОВН за периода от 17.01.2025 г. до 24.01.2025 г. за 4 работни дни; по втория болничен лист на жалбоподателката с ведомост от 20.10.2026 г. е изплатено ПОВН за периода от 13.08.2026 г. до 03.10.2026 г., както следва: за 11 работни дни за месец август, за 20 работни дни за месец септември и за 3 работни дни за месец октомври (т.е. до 03.10.2025 г.). Предвид посоченото, на Г. С. Б. е изплатено следващото ѝ се ПОВН за 60 дни, като жалбоподателката няма право на ПОВН за периода от 04.10.2025 г. до 13.10.2025г., както правилно е постановил административният орган. С оглед на това се иска отхвърлянето на оспорването по жалбата на Г. С. Б. срещу Решение №1040-21-48/15.01.2026г., издадено от Директора на ТП на НОИ - С.-град. СГП – редовно уведомена, не изпраща представител.

Административен съд -София-град, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се произнесе, съобрази следното от фактическа страна:

С оглед изплащане на парично обезщетение по реда на Наредба за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване /НПОПДОО/, в ТП на НОИ - С. град е представено удостоверение - приложение № 9 вх.№Р 14-21 -000-[ЕГН]/14.10.2025 г. от осигурител „ЕС ЕМ БИ 2031” ЕООД с ЕИК[ЕИК], към болничен лист № Е. за периода от 13.08.2025 г. до 13.10.2025 г. вкл. /62 календарни дни / за придружаване и гледане на дете до 18-годишна възраст - за детето М. С. Б., ЕГН [ЕГН] и с навършена възраст 11 години.

След извършена преценка а Ръководителя за изплащане на обезщетенията и помощите е постановило разпореждане № № С-21 -999-00-[ЕГН] от 15.10.2025 г., с което на основание чл.45, ал.1, т.2 от КСО е постановен частичен отказ за изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност за периода от 04.10.2025 г. до 13.10.2025 г. по представеното удостоверение - приложение № 9 вх.№ Р14-21-000-[ЕГН]/14.10.2025 г. към болничен лист № Е..

Разпореждането е оспорено по задължителния административен ред Директора на ТП на НОИ - С.-град

При извършена допълнителна проверка в информационната“ система на НОИ, се установило, че Г. С. Б. е представила болнични листове с причина гледане на дете до 18-годишна възраст за детето М. С. Б., както следва:

- № Е. от 17.01.2025 г. до 24.01.2025 г. / с причина -26 „придружаване, и гледане на дете до 18-годишна възраст“, режим свободен - 8 календарни дни;

- № Е. от 13.08.2025 г. до 13.10.2025 г. / вкл./ с причина 26 — „придружаване и гледане на дете до 18-годишна възраст“, режим болничен - 62 календарни дни;

Съгласно описаните данни представените през 2025 г. болнични листове с причина 26 - „придружаване и гледане на дете до 18- годишна възраст“ са за общо 70 календарни дни.

Съгласно справката за изплатени обезщетения- л.50, дело, на жалбоподателката е изплатено парично обезщетение за временна неработоспособност, както следва : по първия болничен лист на жалбоподателката, с ведомост от 03.02.2025 г. е изплатено ПОВН за периода от 17.01.2025 г. до

24.01.2025 г. за 4 работни дни; по втория болничен лист на жалбоподателката е изплатено ПОВН за периода от 13.08.2026 г. до 03.10.2026 г., съответно: за 11 работни дни за месец август, за 20 работни дни за месец септември и за 3 работни дни за месец октомври (т.е. до 03.10.2025г.).

По делото са приобщени документите от административната преписка и представените от страните.

При така установената факти, съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е подадена в преклузивния 14 дневен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК от надлежна страна, поради което същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Предмет на съдебен контрол е Решение №1040-21-48/15.01.2026г., издадено от Директора на ТП на НОИ - С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН] от 15.10.2025г. на Ръководителя за изплащане на обезщетенията и помощите.

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК, приложима в настоящото производство по силата на чл. 118, ал. 3 от КСО, съдът дължи служебна проверка на оспорения административен акт, която не се ограничава до наведените в жалбата оплаквания, а обхваща всички основания за законосъобразност по чл. 146 от АПК, а именно – наличие на компетентност на издалия акта орган, спазване на установените административнопроизводствени правила и материалноправни разпоредби, съответствие с изискванията за форма, както и съобразяване с целта на закона.

Оспореното Решение №1040-21-48/15.01.2026г. на директора на ТП на НОИ – С. -град е валидно.

Съгласно чл. 117 ал.1 т.2 б. „е“ от КСО - пред ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт се подават жалби срещу отказ за изплащане на парични обезщетения по глава четвърта, раздели I и II или помощи. Съгласно чл.117 ал.3 от КСО, ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. С решението ръководителят на териториалното поделение на Националния осигурителен институт решава въпроса по същество или отменя разпореждането и връща преписката за ново разглеждане от компетентния административен орган, когато не са изяснени всички обстоятелства, отнасящи се до издаване на разпореждането.

По делото няма спор и от разпоредбата на чл. 117, ал. 3 вр. ал. 1, т. 2, б. "е" КСО следва, че обжалваният административен акт е издаден от материално и териториално компетентен орган-директор на ТП на НОИ – С. –град, заемащ посочената длъжност видно от приложената на л. 9 от делото заповед № 1712/17.08.2015г. на Управителя на НОИ. Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН] от 15.10.2025г. на Ръководителя за изплащане на обезщетенията и помощите е издадено от компетентен орган (видно от приложената на л. 20 заповед № 1015- 21-79/03.02.2017 г.).

Решението на директора на ТП на НОИ – С. -град е обективизирано в изискуемата от закона писмена форма, притежава съдържанието по чл. 59, ал. 2 от АПК и отговаря на изискването за мотивираност по чл. 117, ал. 3 от КСО. В него са индивидуализирани издалият го орган, релевантните фактически и правни основания, въз основа на които е формирана волята на административния орган, и е постановен ясен и недвусмислен диспозитив. Актът съдържа и указания относно реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване, като е надлежно датиран и подписан. Съответно, възраженията в жалбата за немотивираност на акта са неоснователни.

При постановяване на оспореното решение не са допуснати съществени процесуални нарушения. Същото е издадено в хода на контролно-административно оспорване, последното представляващо абсолютна предпоставка за провеждане на настоящото съдебно такова. Теорията и съдебната

практика са установили, че съществено нарушение на административнопроизводствени правила е налице единствено тогава, когато неизпълнение на вменено от законодателя задължение е променило обективирания в акта на административния орган правен резултат. Преценката за характера и тежестта на допуснатия процесуален пропуск следва да е винаги конкретна, съобразена със спецификата на отделния казус, като нарушението е съществено и попада в обхвата на чл. 146, т. 3 от АПК само тогава, когато то е повлияло или би могло да повлияе върху съдържанието на обективирания в акта властническо волеизявление. В този контекст, в случая не е допуснато нарушение по чл. 35 от АПК, тъй като оспореното решение (ИАА) е издадено след изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая и събиране на необходимите доказателства, в резултат на което е направен извод за приложимост на ограничението относно сроковете за следващото се обезщетение за гледане на болен член от семейството по чл. 45, ал. 1, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване - до 60 календарни дни през една календарна година. Оспореното решение се явява и материалноправно законосъобразно. Съображенията са следните: По силата на чл. 45, ал. 1, т. 2 КСО- „ Парично обезщетение при условията и в размера на паричното обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване се изплаща и за гледане или належачо придружаване за медицински преглед, изследване или лечение в страната или в чужбина на болно дете до 18-годишна възраст - до 60 календарни дни през една календарна година общо за всички осигурени членове на семейството; в този срок не се включва времето за гледане на дете по т. 3 – 5“.

Именно в тази хипотеза се намира и жалбоподателката, предвид възрастта на нейното дете и основанието за ползване на болничен, респ. за временна неработоспособност.

Преpraщането по чл. 45, ал. 1 КСО касае условията и размера на паричното обезщетение, не и сроковете на изплащането му. Срокът за който се следва обезщетението не може да надхвърля посочения в разпоредбата на чл. 45, ал. 1, т. 2 КСО максимален брой от 60 календарни дни.

Не е спорно, че разглежданият случай не попада в приложното поле на изречение второ на чл. 45, ал. 1, т. 2 КСО- „ в този срок не се включва времето за гледане на дете по т. 3 – 5“, тъй като в случая не са налице (и не се твърди да са налице) хипотезите на т. 3 - 5 (гледане на дете под карантина до 18-годишна възраст, болно от заразна болест - до изтичането на срока на карантината; гледане на болно дете до 3-годишна възраст, настанено в заведение за болнична помощ заедно с осигурения - за времето, през което осигуреният е бил в заведението; гледане на здраво дете до 12-годишна възраст, върнато от детско заведение или училище, поради карантина на заведението или на училището, или на отделна група или клас в него, или поради карантина на детето – до изтичането на срока на карантината).

В случая и в двата болнични листове причината за временната неработоспособност е с код 26 - „придружаване и гледане на дете до 18-годишна възраст“, като общата продължителност на отпуска на жалбоподателката за гледане на дете до 18-годишна възраст за 2025 г. е общо 70 календарни дни. De lege lata (според действащия закон) срокът за който следва да се обезщетението не може да надхвърля посочените в разпоредбата на чл. 45, ал.1, т. 2 КСО максимален брой от 60 календарни дни. Липсва законова възможност за отпускане на обезщетение след изтичане нормативно установения максимален срок по чл. 45, ал. 1, т. 2 КСО. В това отношение административният орган е приложил точно материалния закон, при вярно установено релевантни факти по казуса. На Г. Б. е изплатено следващото й се обезщетение за гледане на болен член от семейството за 60 дни,

като жалбоподателката няма право на обезщетение за периода от 04.10.2025 г. до 13.10.2025г. с оглед ограничението по чл.45, ал.1, т.2 от КСО.

В жалбата са изложени доводи, че НОИ и представителите им третират чл. 45, ал. 1, т. 2 КСО изцяло механично, без да съобразят социалната функция на обезщетението, изразяваща се в това да обезпечи родителя, когато обективно възниква необходимост от грижи за болно дете, вида и тежестта на увреждането. На практика доводите жалбоподателката са за несправедливо законодателно разрешение с разпоредбата на чл.45, ал.1, т.2 от КСО (която не съобразява най-добрия интерес на детето и се свежда до чисто „календарно" броене, според посоченото в жалбата), но не следва да бъдат обсъждани, тъй като това разрешение е въпрос на преценка на законодателя, а съдът прилага действащото обективно право при разрешаването на правните спорове.

С оглед на всичко изложено съдът намира, че оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в изискуемата от закона писмена форма, в съответствие с материалния закон и с неговата цел, като не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Предвид изхода на делото настоящият съдебен състав намира, че претенцията на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателна. На основание чл. 143 и чл. 144 от АПК вр. чл. 78, ал. 8 от ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ на ответника следва да бъдат присъдени разноски в размер на 200 лева за юрисконсултско възнаграждение, равняваща се на 102, 26 евро, при спазване правилата на чл.12 и 13 от Закон за въвеждане на еврото в Република България.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град, Трето отделение, 81- ви състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ оспорването по жалба на Г. С. Б., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Т. Ч. съдебен адрес [населено място], ул. „А. № № 29, ет.6 , тел. 0888 788 847, срещу Решение №1040-21-48/15.01.2026г., издадено от Директора на ТП на НОИ - С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН] от 15.10.2025г. на Ръководителя за изплащане на обезщетенията и помощите.

ОСЪЖДА Г. С. Б., ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт сумата от 102.26 евро за разноски по делото за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщението и изпращането на страните на препис от решението, че е изготвено.

СЪДИЯ: